

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău
Judecător: I. Morozan
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță

Dosarul nr. 2ra-737/16

ÎNCHEIERE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Frunza Angela,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Frunza Angela împotriva Direcției Administrare Fiscală Buiucani a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău privind încasarea dobânzii fiscale,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, prin care a fost casată parțial hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015,

c o n s t a t ă

La 31 decembrie 2014, Frunza Angela prin reprezentantului său avocatul Gujuman Fiodor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Administrare Fiscală Buiucani al Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău cu privire la restituirea dobânzii fiscale.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 18.11.2009, contribuabilul Frunza Angela a depus la Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău cererea nr. 01 privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor, prin care a solicitat restituirea excedentului sumei supraplății impozitului pe venit pentru anii 2004-2008.

Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DAF Buiucani, nu a examinat în termenul legal de 30 de zile cererea contribuabilului, nu a adoptat decizia corespunzătoare cu specificarea motivelor care au constituit temei de refuz/respingere sau admitere a cererii contribuabilului cu privire la restituirea sumei achitate în plus și nu a comunicat-o de îndată petiționarului, precum nici nu a întocmit actele de rigoare și nu a efectuat controlul fiscal.

Se mai indică că, la data de 16.01.2010, contribuabilul Frunza Angela a înaintat acțiunea civilă în ordinea contenciosului administrativ privind restituirea sumei plătite în plus, în conformitate cu prevederile art.176 Cod Fiscal, precum și alte

temeiuri juridice a legislației în vigoare. Pe marginea acestui litigiu au fost pronunțate mai multe hotărâri, încheieri, decizii ale Curții de Apel Chișinău și decizii ale Curții Supreme de Justiție.

Astfel, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21.03.2013, cererea de chemare în judecată privind contestarea actului administrativ s-a respins integral. Totodată, Curtea Supremă de Justiție s-a expus asupra neexaminării în termenul legal de către IFS mun. Chișinău a cererii contribuabilului și neîndeplinirii cărorva acțiuni în vederea soluționării acestei cereri.

În mod repetat, la data de 30.05.2013, contribuabilul Frunza Angela a înregistrat la IFS mun. Chișinău cererea privind restituirea mijloacelor bănești plătite în plus, prin care a solicitat restituirea excedentului impozitului plătit. Astfel, IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani, la data de 18.04.2014 a emis decizia nr. 110 privind restituirea persoanei fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător a sumei aferente impozitului pe venit achitate/reținute în plus, prin care s-a dispus restituirea către contribuabilul Frunza Angela a excedentului sumei supraplății impozitului pe venit pentru anii 2004-2008, în sumă de 546 189 (cinci sute patruzeci și se mii una sută optzeci și nouă) lei.

Decizia menționată, dar și un exemplar al actului de control au fost aduse la cunoștință reprezentantului legal al lui Frunza Angela, avocatului Gujuman Fiodor, care a specificat și certificat prin semnătură faptul că nu are obiecții la modul de calcul și de restituire a sumei de 546 189 lei, cu excepția dobânzii.

Se mai face referire la faptul că, la data de 29.05.2014, Frunza Angela a înaintat către DAF Buiucani o cerere prealabilă privind restituirea dobânzii fiscale în sumă de 62 678 lei din suma totală de 546 189 lei, în calitate de supraplată a impozitului pe venit pentru anii 2004-2008, sumă care a fost aprobată spre restituire către contribuabil prin decizia DAF Buiucani nr.110 din 18.04.2014.

Se reiterează că, suma totală a dobânzii a reieșit, având în vedere faptul că, din data depunerii primei cereri prealabile privind restituirea sumei plătite în plus la 18.11.2009, din cauza că IFS nu a soluționat în termen cererea, contribuabilului i s-a produs un prejudiciu considerabil, prin ne folosința acestei sume de bani, iar termenul, conform Codului Fiscal, începe să curgă de la data primirii cererii 18.11.2009.

Prin răspunsul DAF Buiucani din 12.06.2014, reclamanta Frunza Angela a fost informată că cerința de restituire a dobânzii fiscale este neîntemeiată, dat fiind faptul că organul fiscal nu a încălcat termenul de restituire a mijloacelor bănești plătite în plus. În urma recalculării dobânzii fiscale conform prevederilor legale care menționează plata dobânzii în cazul neonorării de către organul fiscal a obligațiilor în termen și în mod corespunzător de restituire a supraplății impozitului pe venit, la data de 09.07.2014, Frunza Angela a înaintat către DAF Buiucani o somație prin care solicită o dobândă de întârziere în sumă de 629 481 (șase sute douăzeci și nouă mii patru sute optzeci și unu) lei.

Se menționează că, perioada pentru care se va calcula dobânda fiscală va fi 01.01.2004-30.06.2014. Reclamanta își rezervă dreptul de a mări cuantumul dobânzii aferente calculate proporțional termenului de la data de 01.01.2014, până la plata dobânzii prin intermediul Trezoreriei de Stat. Despre acest fapt, cât și despre

suma recalculată a dobânzii a fost informat organul fiscal prin somația din 09.07.2014.

Solicită reclamanta, încasarea dobânzii fiscale de întârziere în sumă totală de 629 481 lei din contul IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani în beneficiul contribuabilului Frunza Angela, încasarea de la pârât în folosul reclamantei cheltuieli de judecată în mărime de 5 000 lei.

La data de 04 martie 2015 în cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantei avocatul Gujuman Fiodor, a înaintat o cerere în baza art. 60 alin. (1),(2),(3) CPC, art. 176 alin.(3), (4) Cod Fiscal privind majorarea cuantumului bănesc cu 12 744 lei, astfel, suma totală constituie 642 225 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015, s-a admis parțial acțiunea înaintată. S-a încasat de la Direcția Administrare Fiscală Buiucani al IFPS în folosul Angelei Frunza suma de 167 497 (una sută șasezeci și șapte mii patru sute nouăzeci și șapte) lei 96 bani - dobânda fiscală de întârziere pe perioada 18.11.2009 pînă la 20.05.2014. S-a respins solicitarea privind încasarea sumei de 5 000 (cinci mii) lei ca compensarea cheltuielilor de judecată și anume asistența judiciară.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, s-a respins cererea de apel declarată de Frunza Angela. S-a admis cererea de apel declarată de Direcția Administrare Fiscală Buiucani a IFS Chișinău. S-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 23 aprilie 2015 în partea încasării în beneficiul Angelei Frunza a dobânzii fiscale în sumă de 167 497,96 lei, s-a emis în această parte o nouă hotărîre prin care: s-a respins ca nefondată cererea Angelei Frunza de chemare în judecată a Direcției Administrare Fiscală Buiucani a IFS Chișinău privind încasarea dobânzii fiscale. S-a menținut hotărîrea primei instanțe prin care s-a respins capătul de cerere privind încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică în valoare de 5 000 lei.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 04 noiembrie 2015, în termenul prevăzut de lege, Frunza Angela prin intermediul avocatului Gujuman Fiodor (mandat nr. 0519515) a declarat recurs, completîndu-l la 10 martie 2016. A solicitat, admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, modificarea hotărîrii primei instanțe prin încasarea integrală a dobîntii fiscale de la IFS DAF Buiucani în beneficiul Angelei Frunza a sumei în mărime de 629 481 lei pentru perioada din 01.01.2014 pînă la 20.05.2014, încasarea de la IFS DAF Buiucani în beneficiul Angelei Frunza cheltuielile de judecată în sumă de 5 000 lei pentru asistență juridică.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, s-a indicat că atât instanța de apel cît și instanța de fond nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, au periclitat drepturile patrimoniale ale persoanei, prin nesoluționarea în termenul legal a cererii prelabile de către autoritatea fiscală, care a cauzat pagube considerabile recurentei prin acțiunile ilicite. Se menționează că recurentei ia fost lezat dreptul la proprietate prin abuz și exces de putere săvîrșite de către autoritatea fiscală. Sa mai indicat că instanțele inferioare au aplicat eronat normele de drept material.

La 09 martie 2016, Direcției Administrare Fiscală Buiucani a IFS Chișinău a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând declararea acestuia inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Frunza Angela nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Frunza Angela ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Frunza Angela se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Ion Druță